

VOSOG WINTERTOCHT 2022

Korte tocht – Zammelen

Afstand: ongeveer 12 km

Het pittoreske dorpje Zammelen, deelgemeente van Kortesseem, ligt aan de rand van het Haspengouws leemplateau en in de vallei van de kronkelende Mombeek. Een combinatie van water, leem, kalk en zand in de bodem zorgt voor een natuurgebied met afwisselende beemden, typische hooilanden, mysterieuze moerassen en broekbosjes. Die verschillende landschappen hebben een bijzondere aantrekkingskracht op zeldzame planten- en diersoorten. Zammelen is op en top vochtig Haspengouw.

Het natuurgebied is het hele jaar door vrij toegankelijk. Veel veldwegen op de wandeling liggen er dikwijls heel modderig en glibberig bij, dus stevige wandelschoenen of laarzen zijn aanbevolen. Je volgt plankenpaden, komt enkele trappen tegen en moet door voetgangerssluizen.

Vertrekpunt: Sint Amandusstraat 5B, 3720 Zammelen

(Parking: Achter Feestzaal 't Zoaltje bevindt zich een gratis parking)

We kunnen een sjieke wegbeschrijving geven maar we moeten het wiel niet opnieuw uitvinden. We combineren de rode en de oranje route tot een landschapswandeling van 12 km (ongeveer 2,5 uur). Aan de kerk van Zammelen staat een infobord met de uitgestippelde wandelingen. We starten de rode route rechts langs de kerk af. Dit gedeelte is slibberig en modderig naar beneden dus let op.

Na enkele kilometers komen we aan de oude Spoorlijn 23 terecht. Deze 33,4 kilometer lange spoorlijn verbond Drieslinter met Sint-Truiden en later ook Tongeren. De lijn werd ook wel de fruitspoorlijn genoemd vanwege het vervoer van fruit naar de diverse strooperijen die langs de stations lagen. De lijn, aangelegd door de Belgische Staat, werd in 2 fases geopend, eerst de sectie Drieslinter – Sint-Truiden op 27 mei 1878 en later de sectie Sint-Truiden – Tongeren op 10 september 1879. Het reizigersverkeer werd al op 29 september 1957 opgeheven, het goederenverkeer bleef nog langer doorgaan en werd in verschillende fases opgeheven (tot 1988).

De sporen werden na de sluitingen van de secties ook geleidelijk aan opgebroken tussen 1968 en 1989. Nadien werd er op het grootste deel van de lijn een fietspad aangelegd. In Zepperen (bij Sint-Truiden) eindigt de N718 op de bedding van lijn 23.

Gedurende het hele bestaan van deze spoorlijn is ze enkelsporig geweest en nooit geëlektrificeerd.

De hoogstamboomgaarden rond Zammelen worden bevolkt door eikelmuisen, dassen en een schare van vogels zoals bonte spechten, gekraagde roodstaarten, grauwe vliegenvangers en steenuilen. De eikelmuis is, adoptiesoort van de gemeente Kortesse, is relatief goed bekend als 'de fruitrat' of 'het slaperke'. In de omgeving van het gebied waren er waarnemingen. In 2007 werden 15 eikelmuis kasten opgehangen in Zammelen, waarvan 1 sporen van eikelmuis opleverde. In 2012 werd het natuurgebied verbonden met de voormalige spoorwegzate Borgloon-Tongeren door om de 100 meter een eikelmuis nestkast op te hangen. Een jaar later werden enkel 'krakers' als bewoners genoteerd: eekhoorn, bosmuis.

Voorjaarsbloeiers zoals daslook en slanke sleutelbloem tooien de bodem van het bos in de lente. In de omgeving van de poelen geurt watermunt. De ruigtes rond de Mombeek zetten de vallei door hun forse bloei de hele zomer lang in kleur.

Na een 6-tal kilometer kom je op een T-splitsing (betonweg) waarbij je rechts de rode én oranje route kunt verderzetten en terug bij het vertrekpunt komt. Links kun je de oranje route volgen (nog een 6 km).

De oranje route leidt je via de vallei van de Mombeek naar het kastelendorp Gors-Opleeuw.

Helaas zijn er weinig stopplaatsen op deze wandeling. De Pastorie in Gors-Opleeuw is momenteel enkel open op reservatie vanaf 10 personen (pastorie@dewroeter.be of 012 74 77 94).

Een gezellige stopplaats in openlucht ligt bij de Loonse poel. Wijk hiervoor even van de route af.

Na de tweede wereldoorlog plantte men in de Haspengouwse beekvalleien massaal canadapopulieren voor de houtopbrengst. Het stikstofrijke populierenblad en de schaduw veroorzaakten een natuurarme ondergroei van kleeftkruid en brandnetel. Natuurpunt haalde de vele canadapopulieren uit de vallei en liet het forse ruigtekruid plaats maken voor bloemrijke hooilanden.

De steilste stukken van de hellingen zijn omgord door historische hellingbosjes van beuk, wilg en eik. Vaak zijn deze bosjes onderhevig geweest aan hakhoutbeheer en worden de stammen periodiek afgekap. Jonge scheuten schieten dan opnieuw vanuit de stam uit met als resultaat een meerstammige boom.

Op het einde van de wandeling kom je op de achterkant van de parking uit.